

Riccia warnstorffii

Dvärgrosettmossa

Klass: *Marchantiopsida*, **Ordning:** *Marchantiales*, **Familj:** *Ricciaceae*, **Släkte:** *Riccia* (rosettmossor), **Art:** *Riccia warnstorffii* - dvärgrosettmossa Limpr. **Synonymer:** *dvärgroset*

Kännetecken

Dvärgroset är en ljus blåaktigt grön bällevermossa. Den är liten och spenslig och en av Sveriges minsta rosettmossor. Bålarna bildar ofta fullständiga rosetter och bålflikarna är i regel jämbreda. Sporkapslar är vanliga, sitter inuti bälarna och öppnas först när denna spricker sönder. Samtliga rosettmossor har stora sporer (ca 70-100 µm) som i hög grad sprids med fåglar och boskap.

Utbredning och status

Arten är funnen i Skåne, på Öland och Gotland samt i Västergötland, Dalsland och Värmland. Den har förgäves eftersökts på Ölandslokalen (Hulterstad) 1985. Däremot är den återfunnen på två lokaler i Dalsland. Arten är inte funnen i övriga Norden. Den tycks vara beroende av torra och varma somrar. Världsutbredningen omfattar enbart Europa, främst de södra och centrala delarna, men den förekommer också västerut till England. Arten är rödlistad även i flera andra länder i Europa.

Ekologi

Mossan växer på öppen, neutral till basisk jord i solexponerade klippbranter med tunt jordtäckte, gärna i sällskap med hårig roset *R. ciliata* och glanslungmossa *Reboulia hemisphaerica*.

Hot

Samtliga rosettmossor är ljuskrävande och beroende av bara jordfläckar. Deras spridning gynnas sannolikt av djurtramp. Upphörande bete på t.ex. torrängar och hållmarker med därav följande igenväxning utgör ett allvarligt hot. Luftföroreningar kan försura översta jordlagret, vilket också inverkar negativt.

Åtgärder

Aktuella lokaler bör snarast meddelas ansvariga myndigheter så att artens lokaler inte exploateras. Fortsatt bete på aktuella lokaler krävs för att förhindra igenväxning och därav följande utarmning av rosettmossfloran. I försurade områden kan växtplatser nyskapas genom plöjning så att nytt kalkrikt material förs upp till ytan.

Litteratur

- Damsholt, K. 2002. Illustrated flora of Nordic liverworts and hornworts. -- Nordic Bryological Society, Copenhagen and Lund
- Damsholt, K. & Hallingbäck, T. 1986. Släktet *Riccia* (rosettmossor) i Fennoskandia. *Svensk Bot. Tidskr.* 80: 245-270.
- Meinunger, L. 1984. Verbreitungskarten einiger ausgewählter Moose im Gebiet der DDR. I: J. Vána (red), *Proc. Third Meeting of Bryologist from Central & East Europe*. Praha 1982: 143-166.

Författare

Tomas Hallingbäck 1998. Uppdaterad 2010. © ArtDatabanken, SLU 2010.